

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul:

Spre corporatism? — Condițiunile de reușită ale deflației. — Domnul Musy și valuta forte. — O lucrare necesară tuturor. — *Cronica*: Ineasarea impozitelor restante dela bănci. — Aviz important. — Liberarea titlurilor definitive ale Imprumutului de înzestrare a Țării 4¹/₂% din 1934. — Dela „Solidaritatea”: în atențiunea băneilor noastre.

Spre corporatism?...

(Camererele profesionale).

Modificarea din anul trecut a Legii organizării Camerelor profesionale s'a făcut fără să o fi cerut ori dorit cercurile economice interesate. Cum lumea a început a se obicinui cu balcanicul arbitrar politic, a crezut, că acea inoportună modificare, maschiază intenția Guvernului de a găsi o platformă, pentru a ordona „legal” alegeri noi, cu scopul de a așeza la conducerea camerelor profesionale aderenții partidului, sau în cel mai rău caz persoane fără prea pronunțată culoare politică. Se credea, că prea multele umilințe suferite de cel mai vechiu partid politic, în ultima-i îndelungată opoziție, cereau în interesul reușitei electorale și a valorii sale politice, ca să-și restabilească și afirmare autoritatea.

Partidul Național-Liberal este considerat a fi cel mai burghez partid, partidul, care mărturisește armonia și echilibrul între clasele sociale. Tocmai de aceea a rămas pentru mulți o enigmă, de ce-și îndepărtează simpatiile acest

partid, modificând Legea cu disconsiderarea desideratelor cercurilor interesate? În deosebi nu s'a găsit nici o explicație mulțămitoare pentru tratamentul ostil, de care au fost împărțășite Camerele de Comerț și de Industrie. În jurul acestora sunt doar grupați negustorii și industriașii, în rândurile cărora Partidul Național Liberal a avut cele mai vii și mai constante simpatii.

S'a crezut la un moment dat, că lovitură aplicată camerelor profesionale ar fi îndreptată contra tendințelor corporatiste, fiindcă ideile corporatiste tot mai mult prind teren. Și s'a mai zis, că întărirea corporatismului fiind în acelaș timp condamnarea la dispariție a partidelor politice, ele vor căuta să reducă importanța camerelor profesionale.

Dacă stăm și chibzuim trebuie să admitem, că în prezent unicele nuclee legale, în jurul cărora de fapt s'ar putea desvolta corporatismul, sunt camerele profesionale. Dacă există temerea de corporatism în cercurile politice, atențatul îndreptat contra camerelor profesionale cu scopul de a asigura penetrația constantă a influinței partidelor politice în organismul lor, ar fi făcut în asentimentul tacit al tuturor partidelor, amenințate deopotrivă în ființa lor de către corporatismul cotropitor.

Nici aceasta prezumțiune nu a fost însă acceptată în întregime, pentru că procedura Guvernului, și a parlamentului, pe care se sprijinește, nu putea fi pusă

în acord cu trecutul, programul și cu ideologia burgheză care caracterizează Partidul Național-Liberal.

Legea așa cum e modificată nu mai înfățișează armonia unui tot organic. Ea are unele părți cu totul confuze, neexplicabile; are lacune și în sfârșit așa cum se prezintă e susceptibilă de grăbnice modificări. Modificarea nouă însă nu se mărginește numai la perieturile necesare, ci din nou se pune la ordinea zilei reformarea sistemului de camere profesionale separate, pentru a așeza baza unor camere economice, pe județe, cu un consiliu superior economic, care să aibă contactul cu autoritățile centrale.

Distanța dintre programul Partidului Național-Liberal, cu cel mai îndelungat și bogat trecut, care impune unele obligațiuni, — și între forma ce dă noului text de Lege al camerelor profesionale, îndreptățește convingerea, că Guvernul și-a însușit un punct de vedere ce nu-i aparține, și că joacă un rol forțat. Ceeace se face prin reforma camerelor profesionale, după cum iese acum la iveală, nu este ostil corporatismului, ci favorabil. Crearea consiliilor economice comune, pe județe, nu e altceva, decât o desavuare a consiliilor județene administrative, și a celor de pe lângă tot felul de primării, începând dela comunele rurale, până la Municipii. În aceste organe stăpânește azi politica de partid, nu gospodăria sistematică, cu continuitate și cu tragere de inimă pentru comună ori județ. Problemele dela ordinea zilei fiind greu da soluționat, partidele ajunse la cârmă se uzează repede, cad, schimbând conducerea administrațiilor prea des, încât orice gospodărie se destramă și decade.

Azi problemele economice dominând de drept pe toate celelalte, ele trebuiesc studiate și rezolvite după criterii economice. Noua structură, pe care o vor primi camerele profesionale, pare a avea de scop emanciparea lor de influențele partidelor politice, și vor să fie o stare de trecere către adevăratul corporatism. Natural, că noi, ceice detestăm politicianismul demagogic ne-am bucura foarte mult de realizarea corporatismului și am fi aderenții cei mai sinceri ai sistemelor noi. Că vor reuși ori nu noile organi-

zații economice, cari sunt chemate să ia locul actualelor camere profesionale, ca să-și asigure independență și autonomie, este o taină a viitorului. Dacă noi am nimerit în raționamentul nostru, credem, că acel protector, care chiamă conștient în ființă organele noi economice va avea grija lor în viitor, ca să răspundă chemării. Atunci cu certitudine ele vor reuși a se emancipa. Altecum vor deveni și ele o jucărie primejdioasă în mâinile partidelor, cari nu se genează să se amestece abuziv în viața lor, recurgând chiar și la jocul primejdios de a revizui legea lor organică, de câte ori vor voi să le aplice câte o lovitură, sau să așeze aderenții la conducerea lor.

Ori cum va fi, e un lucru cert, că crearea Camerelor economice unice, cu Consilii economice județene, este o blamare notorică a actualului sistem administrativ, incapabil de a mai servi interesele obștești. Și credem, că nu greșim făcând legătura între aceasta reformă și criticele aduse de Suveran în vorbirea dela Anul nou; și dacă mergem și mai departe mai găsim o legătură și cu svornurile tot mai stăruitoare cu privire la revizuirea constituției. Unele cercuri politice, cari par a avea cele mai serioase șanse de succesiune, după trecerea în opoziție a Partidului actualmente la putere, — o spun pe față, ca și un punct de program de cârmuire: Revizuirea constituției! La tot cazul parlamentarismul sprijinit pe farsa sufragiului universal, se pierde în formalități seci și se compromite zi de zi. O reformă adâncă administrativă și legislativă se impune foarte serios! Ne pierdem în fățarnicii și minciuni după sistemele vechi.

VRAX.

Condițiunile de reușită ale deflației.

Deflația ca metodă de combatere a crizei nu este lipsită de anumite condițiuni, cari ori sunt respectate în întregime și succesul operațiunii este cu atât mai ușor de așteptat, ori nu și atunci eficacitatea ei scade până la completă anulare. Vom remarca că de unde în alte domenii de activitate, metodele de lucru mai admit compromisuri fără a-și pierde caracterul fundamental pe care se bazează, deflația ca leac al crizei, nu suportă nici o deviație dela linia sa fermă de conduită, cu riscul ca în caz contrar, la cea mai

mică abatere, influența ei să se stingă cu desăvârșire. De aceea deflația este într'adevăr o cale de combatere a crizei care se parcurge numai în posesiunea unui mare curaj, dus până la eroism și sacrificiu. Țara care nu se poate înarma cu aceste virtuți ale răbdării, face mai bine dacă găsește o altă cale de luptă contra anomaliilor economice.

Acestea fiind spuse să recunoaștem, că aproape nici o țară din lume care a adoptat deflația ca mijloc de preîntâmpinare a crizei, n'a purces pe drumul cel adevărat și de aceea și rezultatele sunt atât de slabe, încât se nasc cu ușurință opinii contrare cari caută în inflație calea mântuirii din marasm. Într'adevăr, să luăm la rând condițiunile pe cari le impune deflația pentru a să asigure ducerea la scop și vom constata că afirmațiunile noastre sunt adevărate.

În primul rând, deflația pretinde o normalizare perfectă în calea schimbului de bunuri între țări; cu alte cuvinte ea cere o funcționare absolut liberă a comerțului internațional. De ce impune deflația această condițiune? Răspunsul nu e greu de dat. Numai prin liberul schimb se ajunge la expresia valorii reale a bunurilor. Oferta și cererea ciocnindu-se pe teren nivelat de orice asperități politice, nimic nu poate să îngreiească adevărata expresiune a prețului real, determinat de conținutul său caracteristic. Ori țările procedează astăzi tocmai pe dos. Atât acelea cari luptă contra crizei prin metoda inflației, ceea ce este natural, cât și cele cari au adoptat deflația, ceea ce este absurd, s'au îngădit cu restricțiuni uriașe, închizând cu ziduri chinezești scurgerea liberă a produselor în spre locurile de optim plasament. În felul acesta se persistă mereu în situațiunea care a generat criza, căci tocmai din anormalitatea liberei manifestări a capacității de producție pe care o are fiecare țară, ne găsim în labirintul situației de astăzi.

Piedeca comerțului liber e reprezentată prin contingentare, ceea ce însemnează că pentru o sumedenie de articole fabricate, prețul nu mai este cel rezultat din ciocnirea forțelor liberului schimb, ci acela care se naște din încărcătura greutăților formale, impuse de factorul politic. Ca urmare avem aparițiunea prețurilor artificiale pe de o parte, ceea ce nu e în sine așa de primejdios, iar pe de altă parte se contribuie la o discrepanță flagrantă între diferitele prețuri ale articolelor de mare consum, rezultat care e punctul de plecare al nenorocirii. E notorie doar discrepanța dintre prețurile articolelor industriale și agrare *) atât

*) Pe ani am avut următoarea variație a indicelui prețurilor: a) produse agricole, 1929: 100; 1930: 56.05; 1931: 40.69; 1932: 44.90; 1933: 44.90; b) produse industriale, 1929: 100; 1930: 92; 1931: 69; 1932: 61; 1933: 80. Vezi „Revista Fundațiilor Regale”, anul 1, Nr. 7, din 1934, articolul: „Dezechilibrul dintre prețurile agricole și industriale”, de Gh. Cristodorescu.

la noi, cât și în alte multe țări. Fenomenul acesta are o dublă față: în țările agrare se scumpesc produsele industriale ceea ce falsifică raporturile în capacitatea de schimb și consum a populației și generează prețurile urcânde, cari nu-s compatibile cu o perioadă de deflație. De aici apoi tendința, ca țările agrare să-și formeze o industrie, necesară cel puțin bunului mers al producțiunii agrare, iar țările industriale să-și intensifice agricultura. Ori și unele și altele contrariu astfel deflației, pentru că sunt silite să accepte prețuri cari nu sunt fixate pe calea minimului de efort. Astfel autarhia ca urmare a contingentării comerțului în toate țările, este cea mai nenorocită situație în care ajung statele deflaționiste, căci își anulează propriile lor sforțări și contribuie la adâncirea anormalității economice. Natural că în acest caz ajung în mai mare impas țările agrare, deoarece dacă o agricultură nu depinde așa mult de o practică în speță, industria reprezintă experiență acumulată pe care n'o poate avea oricine, în orice moment. Prin experiență, se obține în cazul industriei o mare influență asupra prețului de cost al produsului. Industria începătoare care să contracareze o concurență străină are deci nevoie de multă dibuire până la un produs perfect, ceea ce însemnează că prețul lui se va resimți, scumpindu-se într'o măsură importantă.

Se înțelege astfel că o situație economică are un suport pe care se susține. Când acest suport e solid, progresul este vizibil, când însă suportul este șubred, totul se dărâmă. Ori acesta este cazul autarhiei care crede că scoate lumea dintr'un impas, dar o afundă în altul, tot atât de primejdios. Căci falsificarea vieții economice prin autarhie ajunge fatal și incontestabil odată la scadență. Ajunși aici, soluțiunile trebuesc luate iarăși dela origina lor. Încât dacă nu se dă expresie liberului schimb, deflația nu reprezintă decât o noțiune goală de orice conținut specific.

O a doua condițiune a deflației este renunțarea cu desăvârșire la orice cheltuială derivată din râvnă de lux, ca rest al epocii inflaționiste. Inflația n'a umflat numai prețurile, ea a umflat și pretențiile. Cetățeanul cel mai umil altă dată, s'a simțit justificat în această epocă, să cheltuiască motivat și nemotivat pentru că avea de unde: banii curgeau gârlă în schimbul unor produse cari erau și bune, dar erau cu siguranță și rele, însă nimeni nu le cerceta calitatea. Golurile provocate de războiu au oferit o perioadă oarecare importante de bușee pentru orice articol. Defecțiunea mijloacelor de comunicație, a contribuit apoi și ea, să silească cumpărătorul să consume ceea ce i se oferea. Normalizarea situației din toate punctele de vedere a nimicit aceste privilegii ale producătorului, așa că el a fost silit să producă nu ce-i place și cum îi place, ci ceea ce este necesar și adoptat de marea masă a consumatorilor.

Deflația pretinde deci calcule migăloase pentru a împăca prețurile produselor de orice fel cu calitatea lor. Ea impune să se renunțe la orice cheltuielă care nu este absolut necesară, pentru ca să debaraseze prețul de toate elementele disponibile. În această situațiune profitul trebuie urmărit prin calcule măestrite și întreprinderea care nu-și dă seama de acest lucru, riscă să nu rămână multă vreme în funcțiune. De aceea, natural că profitul este mic și cu profit mic nu se mai pot satisface luxurile de altă dată, încât vrând, nevrând, trebuie să ne obișnuim cu o viață modestă, cu un trai cumpănit și să judecăm îndelungat asupra unei cheltuieli, care ni se pune în față.

Nu numai particularul sau întreprinderea de această natură trebuie să-și ordoneze cu minuțiozitate cheltuielile, ci mai cu seamă colectivitățile publice: statul, județul, comuna, etc. Cade în special în sarcina statului datoria, să dirijeze el însuși opera de înlăturare a deflației prin limitarea cheltuielilor de prisos și printr-o severă evaluare a veniturilor, pentru ca administrația publică să se facă în cadrul unui buget echilibrat. Noțiunea de buget echilibrat în special, exprimă enorm de mult, atunci când deflația se pune ca țintă primordială a economiei naționale.

Este cazul să remarcăm că acestui deziderat nu i-au răspuns decât foarte puține dintre țări. Toate se fac forte să reducă șomajul, prin contribuțiuni bugetare, compromițând noțiunea muncii creatoare, sau în cel mai bun caz, prin inaugurarea de lucrări publice. Se crede că un fenomen inevitabil produs de desechilibrul situației economice, poate fi stăvilit prin lucrări incidentale cari n'au nici o legătură cu condițiunea primordială a muncii normale care trebuie să fie permanentă. De aceea tendința statelor de a pune bugetele la contribuție pentru limitarea șomajului, reprezintă un paleativ ineficace, care nu ajută la nimic, iar în plus sistemul atacă soliditatea deflației. Un exemplu de rezultat strălucit pe baza acesteia ni-l arată Portugalia, fără mică și neglijată în general, dar care prin munca desinteresată a Ministrului său de finanțe, a reușit să aibă excedente în aceste vremuri critice. Misterul prin care țara noastră a ajuns la acest rezultat, a fost aplicarea deflației în cele mai severe condițiuni ale ei.

În fine, a treia condițiune necesară deflației este: punerea finanțelor deflaționiste în legătură cu cele inflaționiste prin aranjamente, cari să lichideze convenabil trecutul și să nu impiețeze prezentul și viitorul. Problema aceasta s'a pus în toate statele și unele au rezolvat-o mai bine, altele mai rău. La noi s'a adus în această privință „Legea conversiunii” care a rezolvat problema așa cum se știe. Prin ea munca creatoare n'a prea fost încurajată, ci a suferit o adâncă

afecțiune. Dar așa cum a fost concepută a fost totuși acceptată și să sperăm, că dacă modul ei de a rezolva problema lasă de dorit, rezultatul va fi cel urmărit, iar economia națională va fi ușurată de o sarcină, care apăsă greu în cumpăna viitorului și în orice caz, constituia o mare piedecă în calea deflației.

Țara noastră a adoptat de asemenea deflația ca leac de vindecare a crizei. Factorii chemați au stabilit necesar în acest scop realizarea următoarelor deziderate: *) a) menținerea stabilității monetare la actuala paritate legală, b) comprimarea și echilibrarea bugetului statului, județelor și comunelor, c) asanarea vechilor datorii ale agricultorilor, comercianților și industriașilor, d) ușurarea fiscalității excesive, care apasă producția și comerțul, e) ușurarea sarcinilor sociale cari apasă mai ales producțiunea industrială, f) revizuirea tarifului vamal spre a-l ajusta la actuala situațiune a prețurilor fără a se lovi în industriile cu tradiție și cari sau dovedit că au lucrat în interesul economiei naționale, g) reajustarea tarifelor de transport la actuala situație a prețurilor, organizarea producțiunii industriale și agricole, măsuri pentru restaurarea creditului, etc. Toate aceste deziderate nu exprimă altceva decât condițiunile trecute de noi în revistă în cele ce am văzut, minus stabilizarea monetară pe care n'am mai discutat-o, deoarece am considerat-o a priori indispensabilă și indiscutabilă.

Dar dacă cele expuse de noi și cele cuprinse în dezideratele înșirate sunt atât de logice, nu se poate spune că realizarea lor a fost urmărită pe toate căile posibile. Comerțul românesc exterior este îngreuiat și funcționează încărcat de formalități imposibile, cece aduce chiar o tendință de scumpire a mărfurilor. Să admitem însă că dificultățile comerțului exterior sunt mai mult sau mai puțin impuse din afară și suntem siliți a le preveni pe orice cale. N'am realizat însă nici echilibrarea bugetului statului. Ba anul trecut numai la Ministerul apărării naționale, s'au sporit cheltuielile de personal cu circa cinci sute milioane Lei, cece este în actualele timpuri, de neînțeles. Așa fiind, rezultă că deși cunoaștem cadrul de lucru, totuși realizarea bunelor metode întâmpină dificultăți. În aceste condițiuni de sigur că a ne aștepta la rezultate concludente de pe urma deflației, este ceva absurd și imposibil. Numai urmărirea tenace și fără șovăire a condițiunilor puse de noi duce la țintă. De aceea se impune să le satisfacem cu orice risc și cu orice jertfe.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

*] Vezi detto ca mai sus.

Domnul Musy și valuta forte.

În numerile din Decembrie a. tr. ale R. E., s'a reprodus conferința dlui Musy, fost ministru de finanțe al Elveției, ținută la București, în care dl ministru pledează pentru menținerea sistemului valutar bazat pe aur.

Trebue să mărturisim, că Dsa dă dovadă de mare curaj civic, când după toate dezastrele ce a cauzat moneda aur, sau mai bine zis, după toate dezastrele economice pe cari valuta aur nu le-a putut împiedeca, Dsa insistă totuși mai departe asupra acestui sistem, susținând chiar că ne vom prăpădi cu toții dacă ne-am lăpăda de talismanul galben.

În cele următoare ne vom sili să redăm în câteva cuvinte, după principiul „audiatur et altera pars“, și păreri contrare, cari agită spiritele în cel mai mare grad, chiar în patria dlui Musy. Elveția a îndurat în decursul războiului mondial, toate calamitățile pe cari i-a cauzat adeziunea neclintită la valuta aur, și a suferit cumplit în urma scumpirei traiului și produselor sale pe cari cele mai multe state cu valută derăpănată nici nu le mai puteau importa, așa încât nici până azi nu s'a putut reculege. Standardul de viață este acolo și acuma unul dintre cele mai scumpe, și cu prețul unei gospodării mijlocii jărănești, poți deveni la noi un mare moșier. Din motivele acestea economiștii de seamă elvețieni, urgitează reforme radicale monetare, cari gravitează spre concepția monetară franchistă (Freigeld). Propaganda a mers până acolo, încât s'au făcut pașii necesari, ca o lege nouă monetară să fie propusă „Adunării Federale“, printr'un „Referendum“ iscălit de 30.000 cetățeni.

Di Musy ne spune, că originea crizei stă în primul rând în desvoltarea fantastică a producției, prin aplicarea minunatelor descoperiri ale științei, și pentru că Europa a pierdut după războiul mondial, poate definitiv, o parte importantă a debușeurilor sale.

Ce înseamnă o sporire mare a producției? Știm că producțiunea este în funcțiune de cerere. Care este producătorul acela, fie industriaș, meseriaș sau agricultor, care s'ar pune pe o producțiune forțată, dacă după calculele sale, nu ar avea șanse să-și vândă produsele? Ar fi să pornească la peire cu ochii închiși. Ori, nu ne vine a crede — căci pare foarte neverosimil, ca atâtea mii și mii de producători, să fie apucați de furia producției fără de nici un motiv. De altă parte tendința de a plasa produsele, trebue să aibă ca urmare o concurență, căci decât să o distrugă, este mai natural ca producătorul să vândă marfa sa ieftin, sau chiar și cu pierdere. Ar urma deci o ieftinire a traiului. Ori fenomenul acesta nu se produce. Produsele nu se cumpără, fiindcă banul e rar. Și acela chiar, care poate că ar putea cumpăra, nu cumpără decât strictul necesar, deoarece preferă să pună ban pe ban pentru zile negre. Este o neîncredere

generală în situația actuală economică și politică, din care motiv banul se tezaurizează. La perchezii ocazionale făcute — nu împoartă din ce cauză — s'au găsit zeci și sute de mii de Lei puși în ascunzișuri, la persoane de cari nu s'ar fi presupus că posed atâtea bogăție. În felul acesta banul e scos din circulație și urmarea e, că schimbul de mărfuri, adică comerțul, stagnează.

Încă înainte cu 5—6 ani, se aștepta lucru mare dela introducerea valutei forte. Vedem azi că așteptările nu s'au realizat, și tocmai în țările cu valută forte, să ridică tot mai multe voci pentru schimbarea sistemului valutar.

Di Musy este convins, în mod neclintit, că salvarea poate veni numai dela susținerea cu orice preț a valutei forte, care la el este identică cu o „monedă sănătoasă“. Respect convingerilor. El nici nu poate să judece altfel, fiind instruit în ideologia veche, și fiindcă este reprezentantul unei țări cu valută forte prin excelență. Dar nu trebue să mergem prea mult înapoi în cercetarea istoriei, pentruca să avem dovezi suficiente contrare. Vechia Monarhie Austro-Ungară avea până la a. 1895 o monedă cu curs forțat, fără acoperire metalică. În anul acesta, după pregătiri îndelungate, ministrul de finanțe Wekerle a întreprins reforma valutară a monarhiei, pe bază metalică. Cu toate acestea, cine din generația anterioară acestei reforme, nu-și reamintește de vremile „bune“, când un zlot de hârtie era o adevărată avere față de monedele de azi cu acoperire de aur. În România Vechie nu era oare bogăție, cu toate că aurul românesc era o raritate numismatică? Cu toate acestea comerțul „sălta“, țara exporta, înflorea și era numită „hambarul Europei“. Cu toate că aurul propriu nu circula, era aur abundent în țară, căci venea din afară. Ne aducem doar foarte bine aminte câți napoleond'ori, lire engleze, franci elvețieni și belgieni erau în comerț. Ba era atâtea aur, încât oamenii cu multe afaceri primeau mai bucuros banii de hârtie, căci erau mai ușor de manipulat. Nu mergem mai înapoi în istoria valutei, bunăoară la începuturile evului mediu, când grație unui aranjament anual al monetei din circulație, artele și meseriile precum și comerțul luaseră în Franța și Germania de sud, Belgia și Olanda, un avânt ne mai pomenit, despre cari ne povestesc și azi monumentele arhitectonice și obiectele de artă rămase din vremurile acelea.

Chiar dacă dl Musy, în lunga sa experiență de financiar rutinat, s'ar fi convins de inconvenientele valutei aur, nici atunci nu ar putea milita pentru delăturarea acestui sistem, fiindcă Dsa e în primul rând o persoană oficială, și este legat cu multe fire de oficialitatea pe care o reprezintă, fie ca ministru de finanțe, fie ca președinte al republicei. Un om de felul lui, nu poate da pe față opiniile sale personale fără să jignească susceptibilitățile (să zicem) clasei care îl susține. Interesul acelei clase este susținerea valutei

forte, și Dsa în consecință face politică de valută forte.

Constatarea pe care o face Dsa, că după războiu orientarea economică s'a dezvoltat în direcția separatismului care a creat în Europa 24 bariere vamale, este adevărată. Prăbușindu-se în războiu două imperii mari, nouile state încă și-au extins barierele vamale. Lucrul acesta este natural, dar de fapt reaua situație economică nu a fost creată de aceste bariere, ci de neîncrederea reciprocă între națiuni, și de faptul că dezvoltarea circulației monetare nu a ținut pas cu dezvoltarea tehnicii. Tehnica suprimă distanțele prin răspândirea drumurilor de fier, navigației maritime și aeriene; ea aproprie națiunile una de alta, și înlesnește schimbul mărfurilor. Valuta forte, din contră, crează — după cum experim zilnic — dificultăți enorme traficului internațional. Pentru a susține valuta forte, singuraticele state sunt nevoite a introduce tot felul de măsuri de protecție a monedei proprii, prin cari comerțul internațional a devenit extrem de greoiu, și în unele cazuri chiar imposibil. Deci nu barierele vamale sunt cauza crizei economice generale, ci barierele valutare. Nu tehnica e de vină — cum susține dl Musy — că avem șomeri, ci banul. Mașinile nu iau pâinea din gura muncitorului, ci cel mult îl deplasează din branșa lui de activitate. Căci mașinile și fabricile nu cresc doară din pământ, ci trebuiesc făcute de mână de om. Dacă mașina a luat din mâna unui muncitor lucrul șaltonatic de a fazona în serie un anumit articol, în schimb pentru construirea mașinei și producerea materialului pentru mașină, vor trebui cu atât mai multe brațe, cu cât se vor construi mai multe mașini și fabrici. Muncitorul va trece deci dela un fel de activitate la altul. Cu cât circulația banului va fi mai ușoară, cu atât mai ușor va găsi muncitorul ocupațiune. Șomajul nu este deci nici efectul supra-producțiunii, nici al mașinilor, ci al politicii valutare greșite. Dacă în Brazilia se arde recolta de cafea în căzanele locomotivelor, dacă în Canada se arde grâul și în Egipt humbacul, asta nu înseamnă că este o supra-producțiune mondială pe care ar fi imposibil să o plasezi, ci înseamnă că trusturile de producători nu vreau să coboare prețurile.

Ele vreau ca acel consumator care nu poate plăti 8 Lei pentru chilogramul de pâine, mai bine să sufere foame, decât să-l poată cumpăra cu 4 Lei. Acțiunea aceasta o putem numi chiar criminală, deoarece foamea împinge spre furt și omor. A vorbi deci de supra-producțiune câtă vreme avem pe glob milioane de consumatori cari numai din cauza scumpetei flămânzesc, înseamnă a înfățișa lucrurile într'un fel cu totul anti-social. Care este cauza acestei atitudini a dlui Musy, am spus-o mai sus.

De altă parte ne alăturăm, credem, cu toții la teama de efectele unei inflațiuni și devalorizării a monedei. Se dă însă o prea mare importanță valutară

aurului care și el este o marfă supusă fluctuațiunii prețului. Să nu uităm că banul într'o economie națională trebuie să aibă numai un rol de mijlocitor și de măsurător de valori, iar nu de determinant de valori. Indată ce-i dăm rolul de determinant, punem producțiunea noastră la cheremul acaparatorilor de aur, cari apoi determină cu ajutorul lui prețurile conform intereselor lor. Măsurătorul de valori nu trebuie să aibă o valoare întrânsecă, căci după cum am văzut mai sus, aceasta nu este o necesitate pentru prosperarea unei economii. Inșă ceiace trebuie să fie o însușire nelipsită a unei monede, este necesitatea ca să circule. Numai scoțând banul din ascunzișurile sale, putem da o injecție salvatoare economiei noastre naționale. Pentru acest scop banul trebuie supus unui impozit de circulațiune, și trebuie să-i dăm o astfel de formă, încât să fie controlabilă din acest punct de vedere. În privința aceasta există o literatură și îndrumare teoretică bogată, care a fost apreciată deja în coloanele acestei reviste. Lipsește numai o inițiativă curajoasă și prudentă care să le pună în practică, și să găsească calea justă între inflație și deflație, ambele fiind extremele primejdioase între cari a oscilat până acuma politica economică dela marele războiu încoace.

E. V.

O lucrare necesară tuturora.

„Expertizele Contabile“ cartea dlui Ilie Mecu, Inspector General la Banca Națională a României (editată de Cartea Românească, București), este o lucrare bazată pe o vastă cultură și experiență comercială, apărută în momentul cel mai oportun, când lipsa unui atare studiu era atât de mult resimțită în literatura de acest gen, mai ales astăzi în preajma aplicării atâtor legi noi cu caracter economic.

În prefața volumului său autorul arată că a fost animat să dea intelectualității această carte în urma constatării pe care a făcut-o în calitatea sa de profesor examinator observând că, o mare parte din aceia, cari se prezintă la examenele de experți contabili și chiar specialiști sau experții contabili vechi nu stăpânesc suficient cunoștințele teoretice și practice necesare îndeplinirii în mod eficace a îndatoririlor, ce au, atunci când sunt chemați a face expertize și a pune justiția în măsură de a cunoaște adevărata stare de lucruri.

Bazat pe aceste constatări după ce ne indică forma și rostul expertizelor, tratează aprofundat toate chestiunile referitoare la funcționarea conturilor din activul și pasivul întreprinderilor, despre bilanțe, despre conturile de ordine, trecând apoi la fraudele și falsurile ce se pot comite în legătură cu aceste conturi precum și a mijloacelor ce trebuiesc utilizate pentru descoperirea lor.

Pentru a evidenția cât de amănunțită este lucrarea și cât de frumoasă și clară este expunerea citez o parte din capitoul referitor la expertizarea unei contabilități în partidă simplă pe care cred că alt autor ar fi neglijat-o, socotind-o ca prea puțin întrebunțată:

„In tot cazul, când vom avea de expertizat o contabilitate în partidă simplă — care se știe că nu înregistrează decât relațiunile de debit și credit pe care o întreprindere le are cu debitorii, creditorii și corespondenții săi — verificarea ei va fi ușoară în cazul când expertul va fi chemat a stabili raporturile întreprinderii respective cu una din terțele persoane cu care s'ar găsi în litigiu.

„In cazul, însă, când vor fi de examinat alte fapte, care s'ar referi la conturile de valori sau la situațiunea generală a întreprinderii — și pe care, într'o contabilitate în partidă simplă, nu le putem găsi — expertul, spre a putea răspunde la întrebările ce i se pun, va trebui, cele mai adeseori, să completeze contabilitatea și să refacă înregistrarea tuturor operațiunilor după sistemul contabilității în partidă dublă“.

„Cu atât mai mult expertul va trebui să facă acest lucru în cazul când s'ar găsi în fața unei contabilități neregulate, din care s'ar fi omis înregistrarea unor anumite operațiuni sau ar conține numai simple note care nu ar putea explica nimic“ (pag. 19).

Problemele tratate pentru a fi ușor înțelese sunt completate de exemple, citându-se totodată și articolele din **Codul de Comerț**, precum și acele din noua lege pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

„Dacă i-a fost posibil autorului să învingă o sarcină atât de grea, întocmind o operă pe cât de complexă pe atât de utilă, desigur că în afară de cunoștințele teoretice și îndelungata experiență practică în domeniul bancar, comercial și industrial, — unde a ocupat cele mai înalte demnități în viața economică, — l-a ajutat acea extraordinară putere de pătrundere în cele mai subtile amănunte ale contabilității.

Rar este dat să se întâlnească mai cu seamă în viața economică un scriitor care să întrunească într'o ambianță atât de fericită teoria cu practica.

Acestora se datorește poate faptul că literatura noastră de specialitate contabilă a fost lipsită complet până la apariția acestei cărți de o astfel de lucrare.

Di Ilie Mecu este un om al științei și al artei contabile.

Cine l-a ascultat la conferințe îl cunoaște.

Nu se poate recomanda îndeajuns această carte atât de bine venită, care nu trebuie să lipsească nici unei persoane demne de specialitatea sa și de aceea fiind să atragem speciala atențiune prin acest organ al „Solidarității“ băncilor membre, spre a nu scăpa neconsultată o lucrare absolut necesară tuturor, fiind un prețios îndrumător în toate domeniile economice.

Faptul că, prima ediție a fost complet epuizată, — în așa scurt timp (o lună) dela apariția ei, este cel mai bun indiciu al valorii sale.

TITUS NECȘA

Doctor în științele economice

CRONICA

Incassarea impozitelor restante dela bănci.

Printr'un ordin circular telegrafic, adresat tuturor administratorilor financiari din țară, Ministerul de finanțe a făcut cunoscut, că în vederea cererilor băncilor, cari au portofoliu agricol, s'a suspendat, până la alte dispozițiuni, urmărirea impozitelor restante pe cari numitele bănci le datorează fiscoiului.

Aviz important. Ministerul Industriei și Comerțului publică următoarele: Toate întreprinderile economice, industriale, comerciale și civile de tot felul (centrală, sucursală, reprezentanță, agenție, etc.) sunt obligate ca până cel mai târziu la 1 Februarie să înainteze ministerului industriei și comerțului, un tablou, în dublu exemplar, care va cuprinde, nominal, întregul personal român și străin ce utilizează, înscris după categoriile specificate în tablourile model A., B. și C. publicate în Monitorul Oficial de ieri.

Tablourile vor fi semnate de reprezentanții legali ai întreprinderii.

Întreprinderile cari nu se vor conforma acestei deciziuni, li se vor aplica sancțiunile prevăzute de art. 8 al legii pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi, care prevede închiderea definitivă a întreprinderii.

Liberarea titlurilor definitive ale Imprumutului de înzestrare a Țării 4^{1/2}% din 1934

a început, în țara întreagă, la ghișeele locurilor de subscripțiune.

Este în interesul tuturor semnatarilor să ridice imediat titlurile definitive, căci la 1 Februarie 1935 se va ținea prima tragere la sorți cu premii și fără a avea titlurile definitive și No. acelor titluri verificarea eventualelor câștiguri este imposibilă.

Se previn prin ridicarea titlurilor definitive ale imprumutului și abuzurile ce eventual s'ar putea face prin schimbarea, înlocuirea, titlurilor.

Persoanele, cari nu vor ridica titlurile lor înainte de 1 Februarie 1935 nu vor putea ridica ulterior nici o pretensiune în ce privește proprietatea numerilor, ce li s'au atribuit prin borderourile întocmite pe numele fiecărui subscriitor.

Dela „Solidaritatea“.

In atențiunea băncilor noastre.

Di Dr. Gheorghe Ciuta, inspector financiar, Cluj, Calea Victoriei 18, (Serviciul Despăgubirilor de Răsboiu), ne trimite următoarea scrisoare, adresată „Solidarității“ cu rugarea să se publice și în Revista Economică:

In anul 1921 băncile și cetățenii români din Ardeal și Bănat au depus la fosta direcțiune generală de finanțe din Cluj, 18.872 declarațiuni, privind creanțele ce le au față de debitorii din Ungaria și în deosebi față de băncile din Budapesta.

Aceste declarațiuni au fost înaintate prin „SOLIDARITATEA“ din Sibiu, Comisiunei Mixte Româno-Ungare din Budapesta.

Vă rog, binevoii a ne comunica, ce s'a întâmplat cu declarațiunile de mai sus? creanțele declarate au fost lichidate ori nu?

Privitor la liberarea depozitelor și reglementarea datoriilor și creanțelor în vechi coroane austro-ungare, la 16 Aprilie 1924, s'a încheiat cu Ungaria o Convențiune, publicată în Monitorul Oficial Nr. 279 din 19 Dec 1924 și Nr. 122 din 6 Iunie 1930.

În baza acestei convențiuni, în anul 1928 Statul Român a rescumpărat dela băncile ungare din Budapesta creanțe ipotecare în suma totală de Lei 41.000.000 și creanțe comunale în suma de 46.807.738 cu acea ocaziune s'a compensat în mare parte creanțele resortisanților români anunțate din timp Guvernului Român.

Intrucât mai multe creanțe ale resortisanților români și îndeosebi ale băncilor românești față de debitorii și băncile din Ungaria au rămas nelichidate, Ministerul Finanțelor, Direcțiunea Datoriilor Publice cu ordinul Nr. 23.192 din 19 Dec. 1934, ne cere să înaintăm despre acelea creanțe, rămase nelichidate un tablou cu indicarea creancierilor, a debitorului și a naturei creanței, cu valoarea ei nominală, aceasta spre a se avea în vedere la rezolvarea chestiunilor rămase de aranjat cu Statul maghiar.

În interesul băncilor, membre ale Asociațiunei „SOLIDARITATEA“ Vă rog, binevoii a ne trimite tabloul cerut eventual a pune în vedere celor interesați în cauză prin „Revista Economică“ organ financiar economic, să anunțe în timpul cel mai scurt acestui serviciu (Serviciul Despăgubirilor de Răsboiu, Inspector financiar Dr. George Ciuta în Cluj, Calea Victoriei 18), creanțele față de debitorii din Ungaria, rămase nelichidate, arătând în mod precis numele și domiciliul debito-

rului, al băncii din Ungaria, natura creanței, valoarea ei nominală în coroane ungare.

Se cere aceasta cât mai în grabă, deoarece delegația subsemnatului începează la 1 Aprilie 1935. Despre măsurile luate binevoii a mă încunoștința.

Inspector financiar:

ss. Dr. George Ciuta.

L. S.

România

*Directoratul general
de finanțe.*

Rugăm prin urmare toate instituțiile, cari sunt în posesiunea efectelor ungare din chestiune să se adreseze fără întârziere dlui Dr. Gheorghe Ciuta, direct, trimițând totuși câte o copie după scrisoarea, pe care o adresează dlui Ciuta, și „Solidarității“.

În ceea ce privește lămuririle, pe cari le cere dl Dr. Ciuta prin această scrisoare dela noi, dl Constantin Popp, vice-președintele „Solidarității“, a pus următoarea rezoluție pe susamintita adresă:

„Comisiunea română de lichidare din Budapesta (președinte dl Ion I. Lapedatu), a publicat în Revista Economică Nr. 30 din 30 Iulie 1921 o Ordonanță privitor la adunarea materialului statistic și informativ în chestiunea lichidării intereselor publice și private față de fosta monarhie austro-ungară.

„Conform art. 1 al acestei ordonanțe, cetățenii români din Ardeal aveau să anunțe în 30 de zile dela publicarea ordonanței biroului Solidarității toate informațiile și datele, specificate în ordonanță.

„Solidaritatea a fost numai biroul statistic de concentrare a datelor pentru numita comisiune prin dl D. Vlaicu, și întreg materialul a fost preluat și transpus Comisiunii de lichidare.

„Că ce s'a făcut mai departe, nu știu și nu știm.

„Ar putea da informații dl Ion I. Lapedatu și dl Vlaicu-Cluj.

„Aceasta cred eu să se comunice dlui Dr. Ciuta.

„Dlui Ion I. Lapedatu să i se transpună copia scrisorii cu rugarea ca D-sa să binevoiască a răspunde ceea ce va crede de cuviință“.

S'a făcut scrisoare și dlui Ion I. Lapedatu în acest sens, și dlui D. Vlaicu-Cluj.

Deasemenea s'a răspuns și dlui Dr. Gheorghe Ciuta, căruia i-am adus la cunoștință că singurii inițiați în această chestiune sunt domnii Ion I. Lapedatu, administrator-delegat la Banca Națională a României, București și D. Vlaicu, director în pensie, Cluj, str. Paris No. 9.

Biroul „Solidarității“.